

BRONK

In Eijsden en Gronsvelt wordt gebronkt als er gebronkt moet worden: ‘Ik loop niet mee voor de mensen langs de kant, maar voor mezelf’

Bron: dagblad De Limburger (online) dd. 17-06-2025 door René Willems

Bronken in Gronsvelt. © archief Guy van Grunsven

Eijsden/Gronsvelt

Eijsden en Gronsvelt vieren zondag bronk. Op dezelfde dag. Waarmee ze in feite in elkaars vaarwater zitten. Maar traditie is traditie.

Het hele dorp staat zondag op zijn kop. Want voor de bronk haal je alles uit de kast. In Eijsden. En dit jaar ook weer in buurdorp Gronsvelt, waar het eens in de vier jaar *groete broonk* is. Normaal is dat in de schrikkeljaren, maar door corona is dat schema een beetje in de war geraakt.

Vraag

In beide plaatsen zijn inwoners en verenigingen al wekenlang bezig met de voorbereidingen. In Gronsvelt begon het al op Paasmaandag met de traditionele vergadering van de schutterij, met als centrale vraag: *broonke v'r of broonke v'r neet?* Het antwoord was natuurlijk: ja, *v'r broonke*.

Op Pinkstermaandag begon de *broonk* in Gronsvelt (en Rijckholt) echt met het koningsvogelschieten op het Kerkplein. Met het 78ste schot haalde Bas Wesseling het laatste stukje van de houten vogel naar beneden, waarmee hij zichzelf tot koning kroonde, met Carlijn van Wieringen aan zijn zijde als koningin.

Processie

Het hoogtepunt van elke bronk in Eijsden én Gronsvelt is uiteraard de grote processie. Die vindt traditiegetrouw plaats op de eerste zondag na Sacramentsdag,

die zelf weer op de tweede donderdag na Pinksteren – dit jaar dus op 19 juni – wordt gevierd.

De bronk is voor beide dorpen het absolute hoogtepunt van het jaar. De processies zijn lang, bont en feestelijk, niet in de laatste plaats door de vele verenigingen die in de religieuze stoet meelopen. In Eijsden zijn het vooral de twee harmonieën die indruk maken; in Gronsveld gaat de schutterij voorop.

Dorpsfeest

Met de processies begint een meerdaags dorpsfeest waarvoor inwoners van dorpen als Eijsden en Gronsveld, maar bijvoorbeeld ook Meerssenaren graag verlof opnemen. Familie die naar elders is vertrokken, keert massaal terug om mee te vieren. De geur van vers gebakken vlaaien hangt dagenlang in de lucht.

De processies trekken telkens weer veel bekijks. Is het wat dat betreft niet jammer dat Eijsden en Gronsveld op dezelfde dag *broonke*? Zijn ze op die manier niet elkaars concurrent? Door een van de twee processies bijvoorbeeld een week later te houden, zouden beide wellicht nog meer publiek trekken.

Getuigen

Wie dat zegt, begrijpt echter niets van de betekenis van de bronkprocessies. Het is een katholieke traditie waarmee mensen openlijk getuigen van hun geloof. Zoals Frans van de Weerdt van heemkundevereniging Grueles in Gronsveld het verwoordt: „Ik loop niet mee voor de mensen langs de kant, maar voor mezelf.”

Ooit waren alle processies op die eerste zondag na Sacramentsdag. Het is het feest van Christus' aanwezigheid in de eucharistieviering, wat wordt uitgedrukt met de hosties die in de mis worden uitgedeeld: 'Dit is mijn lichaam'. In de processies wordt die hostie meegedragen in een rijk versierde monstrans.

Praktisch

Dat de processies in veel dorpen naar een andere zondag zijn verplaatst, heeft vooral praktische redenen. Door de ontkerstening raken de kerken steeds leger, ook in het Zuid-Limburgse Heuvelland, en verliezen steeds meer parochies hun eigen priester. Pastoors bedienen doorgaans meerdere parochies, die zich aaneensluiten tot enorme parochiefederaties. Maar ook priesters kunnen uiteraard slechts op één plaats tegelijk zijn. En dus worden de processies daar tegenwoordig verspreid over een aantal opeenvolgende zondagen.

Ondenkbaar

In Eijsden en Gronsveld is dat ondenkbaar. Daar wordt gebronkt als gebronkt moet worden. Wie beide processies wil zien, doet er goed aan om te beginnen in Gronsveld en daarna door te reizen naar Eijsden waar de processie na het middagmaal aan haar tweede rondje begint.

En dit jaar is het ook nog mogelijk om 's avonds in Maastricht de tweede Ommegang van de zevenjaarlijkse Heiligdomsvaart te bekijken, want die begint pas bij het vallen van de avond. Als in Eijsden en Gronsveld waarschijnlijk nog volop gefeest wordt in de straten en op de pleinen.

De processie van Eijsden begint om 09.00 uur bij de kerk van Breust, die van Gronsveld om 09.15 uur vanaf het Kerkplein.